

Temelji planov SIS le seznam želja

Na nedavni seji predsedstva občinske konference socialistične zveze so obravnavali povzetke osnutkov samoupravnih sporazumov o temeljih plana sisov družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje občin in mesta za naslednje petletno obdobje ter nekatera vprašanja financiranja krajevnih skupnosti. Uvodoma so k omenjenim temam spregovorili Sonja Šink, podpredsednica bežigradskega izvršnega sveta, Anka Gontarev z občinskega komiteja za urbanizem, gradbene zadeve, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo ter Jože Olup, sekretar občinskega sekretariata za občo upravo, proračun in skupne zadeve.

Sonja Šink je opozorila na nekatere metodološke nedograjnosti v povzetkih osnutkov samoupravnih sporazumov o temeljih plana sisov družbenih dejavnosti za obdobje 1986-1990. Gre predvsem za nedodelane kazalce planiranja družbenih dejavnosti, ki zajemajo zgolj fizični obseg razvoja dejavnosti, ne pa kakovostnih razvojnih dejavnikov. Povzetek osnutkov zato, po mnenju Sonje Šink, predsednice občinskega komiteja za družbene dejavnosti, prinaša le smernice razvoja posamičnih dejavnosti in je zaradi med seboj neu-

sklajenih naložb, nedodelanih normativov in načinov financiranja, le spisek želja, ki jih vseh ne bo mogoče uresničiti. »Povzetki osnutkov zato delavcem v združenem delu ne omogočajo strokovne razprave, saj še ni znano, kolikšen delež družbenega proizvoda bo treba nameniti za družbene dejavnosti v prihodnjih petih letih. Prav tako ni znano, ali predlagana dinamika zbiranja sredstev zadostuje za ohranjanje obstoječega stanja ali pa morda omogoča dejanski razvoj družbenih dejavnosti,« je dejala razpravljalka.

Tudi ostale razprave o povzetku osnutkov planskih dokumentov so bile kritične. Lojze Šket je med drugim opozoril, da so se do zdaj v razpravo o dokumentih premalo vključili delavci v združenem delu. Združeno delo naj bo tisto, kot je med drugim dejal Lojze Šket, ki bo spravilo želje svobodne menjave dela v okviru dejanskih možnosti in ki bo podprlo prednostne naložbe na področju družbenih dejavnosti. Viado Beznik je menil, da bi morale strokovne službe sisov temeljiteje kot doslej izdelati prednostne programe za naložbe ter skrbeti za učinkovito izvajanje planskih nalog. Jože Seme je dejal, da so prav seznam žel-

lja v planih dokaz, da se še vedno ne zavedamo težkega položaja, v katerem se nahajamo, in da bomo morali spričo pomanjkanja denarja skromneje načrtovati. Miha Košak, ki je postal novi član predsedstva občinske konference socialistične zveze namesto Jožeta Korinška, prejšnjega sekretarja predsedstva OK ZKS Ljubljana-Bežigrad, pa je v povzetkih osnutkov sporazumov o temeljih plana pogrešal besedo o vsebini in kakovosti posameznih družbenih dejavnosti v prihodnjih petih letih, namesto zgolj načrtovanja materialnih in prostorskih možnosti.

Tudi osnutki sporazumov o temeljih plana skupnosti materialne proizvodnje za naslednje srednjeročno obdobje vsebujejo, kot je pokazala razprava, enake pomanjkljivosti. Le da jih bo tu, kot kaže, še težje odpraviti. Za spremljanje delovanja samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini je namreč zadolžen komitej za družbene dejavnosti, medtem ko dela sisov materialne proizvodnje na občinski ravni nihče posebej ne nadzoruje. Razpravljavci so opozorili, da so programi posameznih skupnosti med seboj neusklajeni. (Komunala na primer načrtuje infrastrukturno ureditev za 7000 stanovanj, medtem ko jih namerava skupnost za stanovanjsko gospodarstvo zgraditi 9500). Viado Barabáš, predsednik občinske konference SZDL, je med drugim opozoril tudi na načrtovane naložbe, ki naj bi jih financirali delovni ljudje in občani Ljubljane s četrtim samopriskevkom, o katerem pa ljudje sploh še niso razpravljali, čeprav bo za nekatere neodložljive ljubljanske naložbe na področju komunalnega gospodarstva in varstva okolja nujno potreben. V razpravi so člani predsedstva opozorili tudi

Nadalj. na 3. strani

Proslava ob dnevu borca

Ob dnevu borca je organizacija ZB NOV Dol-Beričev, v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi, pripravila proslavo na Korantu nad Dolom. Pri spomeniku javke Bor je prisotne pozdravil Stanko Kastelic, član predsedstva krajevne organizacije ZB NOV. Med gosti je bila tudi delegacija pobratene borčevske organizacije iz Lovrenca na Pohorju. V programu so nastopili pevci in recitatorji DPD Svoboda. TVD Partizan je organiziral rekreacijski tek od Koranta na Oklo in nazaj. Med člani nad 35 let je zmagal Tone Peršak, med člani do 35 let Ivan Urh, pri ženskah Heda Bevc, pri mladincih Igor Alpner in pri pionirjih Tomi Vreš. Po tekmovanju je bilo prijetno tovariško srečanje. Za pogostitev borcev je prispevala delovna organizacija JUB. Foto: D. R.

Ljubljana, 9. julija 1985
Leto XXV, številka 8/329

ZBOR OBČANOV

GLASILO SZDL LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Podrobni odgovori

Kot smo napovedali v prejšnji številki danes na 2. strani objavljamo stališča izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije do pobud, zahtev in predlogov občinskih konferenc SZDL Ljubljana-Bežigrad in sklepov skupščine občine Domžale v zvezi z gradnjo skladišča radioaktivnih odpadkov na območju Rektorskega centra v Podgorici.

OBČINSKI PRAZNIK

Politično delo prenesimo v bazo življenja

Na slavnostnem zboru občine je govoril Franc Tavčar-Rok/Podeljene nagrade in plakete občine ter domicil II. grupi odredov

S slavnostnim zborom občine, ki so se ga poleg delegatov vseh treh zborov, predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in skupščin občinskih samoupravnih interesnih skupnosti udeležili še predstavniki pobratene občine Trebinje, prijateljskih občin Beograd-Palilula, Sarajevo-Centra in Zagreb-Medveščak, skupščine in družbenopolitičnih organizacij Ljubljane in SR Slovenije ter gostje iz zveznih organov in družbenopolitičnih organizacij, je Bežigrad proslavil 24. junij, svoj občinski praznik. Slavnostno vzdušje so ustvarili tudi pozdravni telegrami s čestitkami iz vse domovine. Med drugim so jih poslali tudi Vinko Hafner, predsednik slovenske skupščine in Majda Poljanek, predsednica zbora občin skupščine SR Slovenije, občina Ljubljana Vič-Rudnik, Gradbeno podjetje Grosuplje ter radiomaterji iz pobratene Trebinje in iz vseh prijateljskih občin, med njimi tudi iz občine Skopje - Karpoš, kate-re delegati se zaradi slabega vremena slavnostnega zbora niso mogli udeležiti. Malo pred slavnostnim zborom je delegacija bežigradske občinske skupščine položila venec k spomeniku v Gramozni jami.

Narodni heroj Franc Tavčar-Rok je v slavnostnem govoru očrtal spomin na težko in dolgotrajno, toda slavno zmagovanje nad fašizmom, ki so jo izbojevali narodi in narodnosti

Jugoslavije pred 40. leti. »Tudi ljudje naše občine so v narodnoosvobodilnem boju častno izvršili svojo dolžnost,« je med drugim dejal Franc Tavčar-Rok. Partizani in aktivnosti so lahko zrastle samo iz okolja, ki se je zavedalo svoje odgovornosti in predanosti revolucionarnemu gibanju. »Večina naših borcev se je borila v proslavljenih brigadah in nemajhno število jih je iz borbe zrastle v vidne vojaške in politične funkcionarje,« je dejal slavnostni govornik.

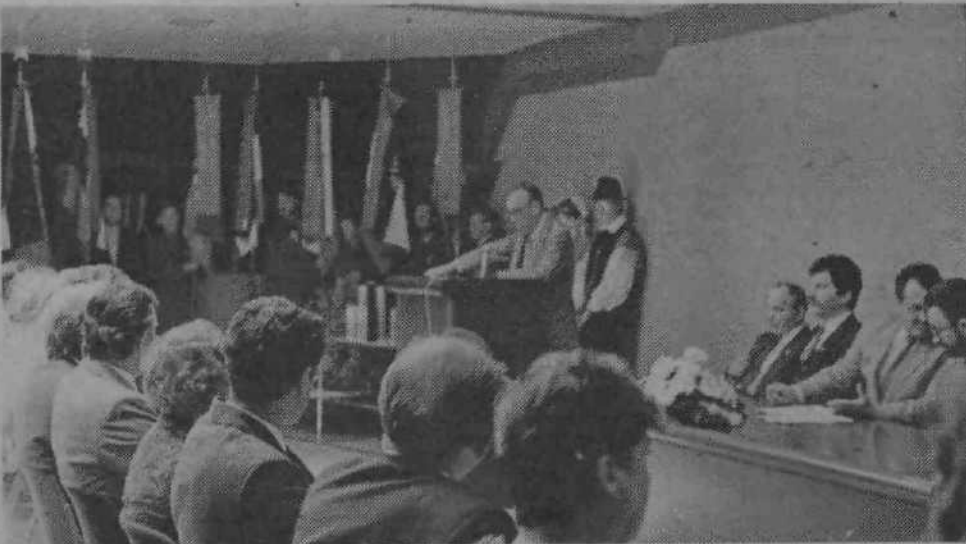
Komunisti Črnuč in Trzina so se 24. junija 1941 zbrali na Taboru nad Črnučami in organizirali prvo partizansko skupino, ki se je kasneje vključila

v Rašiško četo. V spomin na ta dan proslavlja Bežigrad tudi svoj občinski praznik. Množično vključevanje Bežigradčanov v narodnoosvobodilni boj pa je bilo pogojeno tudi z razgibanim predvojnimi delavskim gibanjem na področju Bežigrada. Že leta 1931 je bila na Ježici oblikovana partijska organizacija, leta 1934 pa tudi na Črnučah. Tam je delovalo tudi napredno delavsko društvo Svoboda, ki so ga kasneje prepovedali. V Stožicah in na Vodovodni cesti pa je v tistem času pričelo delovati delavsko-kulturno društvo Vzajemnost. Leta 1938 je bil na Ježici oblikovan rajonski komitej Komunistične partije Slovenije, ki je usmerjal politično delo in akcije ter odigral pomembno vlogo pri vključevanju naših ljudi v Osvobodilno

fronto, kot je med drugim omenil Franc Tavčar-Rok.

Po vojni je tudi naša občina, tako kot vas domovina, zabeležila hiter razvoj. Danes se uvršča Bežigrad po višini narodnega dohodka na prebivalca na drugo mesto v Sloveniji in se lahko pohvali z uspešnimi gospodarskimi rezultati ter z visoko stopnjo zaposlenosti. Vsi dosežki povojne graditve so rezultat dosledne revolucionarne in kontinuirane politike zveze komunistov pri uresničevanju razvoja samoupravnih socialističnih odnosov, zato, kot je dejal Franc Tavčar-Rok, nimajo prav tisti, ki danes, ko nas pestijo razne težave in slabosti, pozabljajo na vse dosežene uspehe, ki niso majhni. Ljudje z marsičem niso zadovoljni. Motijo jih naša

Nadalj. na 4. strani

Nobene sprave z izdajalci!

Odločna beseda borcev na programsko delovni skupščini

»Ugotavljamo, da velika večina našega članstva še vedno aktivno deluje v različnih dlegatskih telesih, komisijah, svetih in koordinacijskih odborih, od krajevne skupnosti do zveze, ne glede na bolezen in starost. Povsod smo navzoči in marsikatera krajevna skupnost ne bi mogla tako uspešno delovati, če ne bi bilo borcev in njihove aktivnosti,« je poudaril v uvodnih besedah Ivan Božič, podpredsednik občinskega odbora ZB NOV Bežigrad na programsko delovni skupščini.

Ivan Božič je dejal, da se včasih pozablja, da je tudi borčevska organizacija v političnem sistemu v sedanji situaciji pomembna družbena sila.

»Letos, ko proslavljamo 40-letnico osvoboditve in zmage nad fašizmom,« je posebej poudaril Ivan Božič, »se pojavljajo posamezniki ali skupine ne samo v Sloveniji, temveč tudi v drugih republikah, ki poskušajo naš prispevek k skupni zmagi zavestno spodbijati ali vsaj najbolj zmanjševati njegov pomen. Skrb vzbujajoče je tudi okrepljeno delovanje raznih sovražnih sil, ki se vse bolj kaže v obliki raznih nacionalističnih in drugih izpadov. Na javnih tribunah, v založniških hišah, nastopih posameznih književnikov, profesorjev in nekaterih kulturnih in javnih delavcev napadajo pridobitve NOB, naš samoupravni sistem, še zlasti pa vodilno vlogo ZKJ. Načenjajo kampa-njo, s katero želijo zmanjšati zgodovinsko odgovornost domobrancev, bele garde in črne roke za številna grozodejstva nad lastnim narodom in za narodno izdajo, nas borce in aktiviste NOB pa prikazati kot nasilneže.«

»Ne moremo privoliti v prizadevanje tistih, ki želijo narodno spravo in pa, da bi se v Ljubljani, v mestu heroju, postavil obelisk z napisom Umrli za domovino,«, so soglašali bežigradske borci - delegati na svoji skupščini in s ploskanjem pozdravili besede Ivana Božiča, ko je dejal: »To bi pomenilo izenačenje padlega partizana in aktivista s fašisti in njihovimi slugami - domobranci, bele garde.«

NOBENE SPRAVE Z IZDAJALCI! so odločno rekli bežigradske borci, kajti izdajalci in zločinci ostajajo to kar so bili in kar bodo za zmeraj!

O negovanju revolucionarnih tradicij, o njihovem podružbljanju in o novih oblikah prenašanja teh izročil na mladi rod je govoril Stane Koman ter med drugim poudaril, da so taborniški odredi in pohodne enote v naši občini podpisali listino o negovanju revolucionarnih tradicij.

Nadalj. na 3. strani

Temelji planov

Nadalj. s 1. strani

na nekatere konkretne pomanjkljivosti sedanje organiziranosti sisov materialne proizvodnje. Po eni strani je teh skupnosti preveč. Skupnosti za požarno varstvo je po ljubljanskih občinah kar šest in skupaj z zvezo porabijo desetino vsega denarja, ki ga v Ljubljani združujemo v ta namen. Po drugi strani pa združevanju skupnosti na mestnem nivoju pretežno nevarnost, da se oddaljijo od problemov krajanov. Bežigradske krajevne skupnosti bi namreč kar vse rade našle mesto v planih letos ustanovljene Komunalne skupnosti ljubljanskih občin. Člani predsedstva so predlagali, da bi bilo požarno varstvo v prihodnje v Ljubljani organizirano enotno in naj bi obravnavani sporazumi o temeljnih plana sisov materialne proizvodnje vsebovali tudi prikaz obremenitev ljubljanskega gospodarstva v prihodnjih petih letih.

Zaradi precejšnjih razlik pri financiranju krajevnih skupnosti v ljubljanskih občinah je bila v okviru občinskih in mestne konference socialistične zveze ter mestne skupščine oblikovana posebna delovna skupina, ki je pripravila podrobnejšo informacijo o zagotavljanju denarja za delovanje in življenje krajevnih skupnosti v ljubljanskih občinah ter predloge, kako rešiti odprta vprašanja na tem področju. Informacije so, v okviru izvajanja akcijskega programa za nadaljnje poglobljanje samouprave in delegatskega sistema po bežigradskih krajevnih skupnostih, obravnavali tudi na predsedstvu občinske konference SZDL. Gradivo bo na podlagi razprav še dopolnjeno (manjkajo predvsem novi kriteriji za delitev sredstev ljubljanskim krajevnim skupnostim) in poslano v razpravo krajevnim skupnostim. Dokončni dokument bo sprejet predvidoma jeseni.

VIDA PETROVČIČ

PODELITEV ZLATIH ZNAČK CIVILNE ZAŠČITE

Na slavnostni seji občinskega štaba za civilno zaščito, ki je bila posvečena dnevu CZ 20. junija, je o njenem pomenu in organizaciji spregovoril poveljnik občinskega štaba CZ Franc Vončina. Predsednik občinskega izvršnega sveta Aleš Čerin pa je nato podelil zlate značke CZ. Dobil so jih: Ivan Opaškar, Mile Savič, Jožica Božič, Milan Milošević, skupni štab CZ Unis TOS in Unis ELKOS ter štab CZ lakra Delta. Priznanja CZ je prejelo še 70 posameznikov in enot civilne zaščite; podelili so jih v KS in delovnih organizacijah. Na dan civilne zaščite so v vseh štabih in enotah CZ izvedli tudi štabno vajo, načrtovano v okviru akcije NNNP-85 s poudarkom na protipožarni zaščiti in zaščiti pred nevarnimi snovmi.

Foto: DUŠAN REBOLJ

Preplitev komunalni žep

Po načrtu nekdanje bežigradske komunalne skupnosti, ki ga je pripravila in sprejela pred združitvijo v Komunalno skupnost ljubljanskih občin, bi morali letos v naši občini opraviti komunalna dela v vrednosti 83 milijonov dinarjev. 53 milijonov dinarjev bi po predvidevanjih takratne občinske komunalne skupnosti pridobili s posojili. Komunalna skupnost ljubljanskih občin, ki je začela z delom letos, pa je žal posojila kot možni vir financiranja, ukinita. Predvidena komunalna dela pa so se po krajevnih skupnostih že začela in sicer: rekonstrukcija Čemzarjeve ulice, dokončanje izgradnje cest s pločniki v zahodni Črnuški Gmajni, rekonstrukcija podaljška Ogrinčeve ulice, izgradnja mrliške vešice z zunanjo ureditvijo in parkom ter dovozno cesto v Šentjakobu, popravilo pokopališkega zidu na Črnučah, izgradnja cest in kanalizacija ter javne razsvetljave v vzhodni Črnuški Gmajni (BS-1122) ter dokončanje rekonstrukcije Tesovnikove ulice. Nekatera teh del so že končana, skupaj pa znašajo 36,3 milijonov dinarjev. Poleg tega je v teku tudi pridobivanje dokumentacije: rekonstrukcija ceste Beričevo-Zasavska cesta, za izgradnjo avtobusnih postajališč ob Linhartovi cesti, za rekonstrukcijo ceste Mala vas s kanalizacijo in javno razsvetljavo ter za dokončanje in rekonstrukcijo Savejske ceste od severne servisne ceste do Savelj, v skupni vrednosti 4,7 milijona dinarjev. Na nedavni seji je bežigradska izvršna svet sklenila, da bodo imela omenjena že začeta komunalna dela prednost v okviru razpoložljivih sredstev. Izvršni svet pa bo skupaj z občinskim komitejem za urbanizem, gradbene zadeve, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo, ZIL-om tozde Urejanje stavbnih zemljišč, ter s Komunalno skupnostjo ljubljanskih občin poskušal najti sredstva namesto predvidenega posojila. Vse začete naloge naj bi bile izključene letos, če ne bo denarja za komunalno zmanjkalo tudi prihodnje leto.

V. P.

Študijski izlet v Delnice

Rezervni vojaški starešine so obiskali Gorski kotar in Notranjsko

Občinska organizacija Zveze rezervnih vojaških starešin je vrsto elit organizira strokovni izlet za svoje člane - aktiviste, ki so bili med letom nosilci strokovne in idejne političnega usposabljanja starešin in mladine. Letos so se odločili, da obiščejo in se seznanijo s spominskimi obeležji iz NOB na poti do Delnic.

Z dvema avtobusoma s približno 80 udeleženci so krenili proti Čerknici. Že med potjo je Stane Kotnik pripovedoval starešinam o zgodovini NOB čerkniškega področja in o razvoju Čerknice. Pred spomenikom padlim borcem v Ložu pa je govoril o znamenem napadu Nemcev na partijsko šolo. Nadaljevali so pot preko Gerovega do Praprota, kjer

so bila partizanska taborišča iz NOB. Tu je rezervni polkovnik iz Delnic podrobno opisal kurirske veze za Slovenijo in Hrvaško ter skupne akcije in boje. Nato so krenili proti Črnuči Lugu do Matič Pojane in ped spomenikom so bili zopet seznanjeni z zgodovinskim maršom partizanov, kjer jih je 36 zmrazilo, med njimi so bili tudi Slovenci. O tem je spregovoril preživeli udeleženec tega pohoda. V Delnicah so pri spomeniku padlih slovenskih in hrvaških partizanov položili venec.

V Delnicah so izrazili željo o tesnejšem sodelovanju in izmenjavi izkušenj z našo organizacijo.

D. R.

Nobene sprave!

Nadalj. s 1. strani

Govoril je tudi o plemeniti pobudi črnuških borcev o postavitvi doprskih kipov njihovim štirim narodnim herojem v spominskem parku pred osnovno šolo Maksa Pečarja in predlagal, da bi tam postavili spomenike vsem šestim padlim herojem naše občine.

Miha Čerin je govoril o potrebi za krepitev medsebojnih odnosov, ki v potrošniški družbi čisto preraščajo v nečloveške. Nads Pupis pa je poudarila zelo dobre odnose borcev, ki bivajo v domu starejših občanov. Janez

Alič je seznanil delegate z dejavnostjo komisije za bivše politične zapornike, internirance in izgnance. Janez Dremelj pa je povedal s kakšnimi problemi se srečuje krajevna organizacija ZZB NOV Stožice zaradi takojšnjega partizanskega pokopališča, kjer ni več prostora za klasične pokope umrlih borcev.

O nalogah borcev ob bližajočih se volitvah je spregovoril Jože Snoj, Stane Kotnik pa je vrisal novosti v socialnem in zdravstvenem zavarovanju borcev. Drago Flis je pozdravil bežigradske borce v imenu borčevskih organizacij ostalih ljubljanskih občin. Stane Repar pa je v imenu republiškega odbora ZZB NOV podčrtal tri osnovne naloge, ki so zelo pomembne v programski usmeritvi bežigradskih borcev in sicer učinkovito delo pri uresničevanju ciljev gospodarske stabilizacije, prizadevanje za nadaljnjo krepitev socialističnih samoupravnih odnosov in delegatskega sistema ter odločno spopadanje z negativnimi in sovražnimi pojavi, katerim je namen razvrednotenje idealov naše revolucije.

»Kadarkoli in kjerkoli smo se v svoji dejavnosti oddaljili od vodilne misli, takrat smo zabredli v težave. Na naši samoupravni socialistični poti moramo imeti en cilj, eno voljo, eno usmeritev«, je ob koncu te kratke, jedrnate in dobro pripravljene skupščine dejal predsednik občinske konference ZK Miha Košak, ko je pozdravil navzoče bežigradske borce, ki še vedno blijejo boj za gojenje in razvijanje najvišjih človekovih vrednot iz boja in revolucije: za hrabrost, toda ne samo za tisto, ki je bila potrebna borcu v boju, ampak za takšno, da spregovorijo tudi o lastnih napakah, za poštenost, doslednost, človekoljubnost, za boj proti krivici in zatiranju, za spoštovanje človeka in dela, za medsebojno zaupanje, ljubezen do domovine in še zlasti za bratstvo in enotnost, odgovornost in dosledno izpolnjevanje dogovorjenih nalog.

IVAN ŠUČUR

Sladki grehi Embe

Vse bolj se usmerjajo na jugoslovansko tržišče

Mercator-Emba bo prihodnje leto praznovala 30-letnico ustanovitve. Zadnjih enajst let deluje kot sodobna tovarna v industrijski coni na Slovenčevi cesti v naši občini. Čeprav je živilska industrija v škrupcih, so poslovni rezultati Mercator-Embe vendarle dobri. Da jih dosežejo, jim omogoča proizvodni program in prožnost pri njegovem spreminjanju.

Posamezni izdelek lahko brez posebne škode nehajo proizvajati takoj, ko postane nedonosen. Istočasno se že lahko preusmerijo na drug proizvod. To je tudi vzrok, da njihove strojne zmogljivosti niso popolnoma izkoriščene, kar je z družbenega vidika na prvi pogled slabo. A če bolje premislimo, je nekoliko slabša izkoriščenost zmogljivosti ob visokem dohodku boljše kot pa 100-odstotno zasedena zmogljivost proizvodnih strojev, ki namesto dohodka prinašajo izgubo.

Drugi razlog dobrih uspehov je zelo majhna režija kot tudi ustrezen strokovni kader, ki se je v zadnjih letih zelo okrepil. V razvojnem oddelku so od štirih delavcev kar trije diplomirani živilski tehnologi. Če k vsemu temu dodamo dobro vodenje ter visoko zavest in storilnost delavcev, se dosežkom ne smemo čuditi.

Lani je M-Emba imela 1,58 milijona dinarjev dohodka na delavca, medtem ko je bilo povprečje v podskupini dejavnosti 1,56 milijona dinarjev. Letos ob četrtletju je znašal dohodek na delavca že 2,18 milijona dinarjev, povprečni osebni dohodek pa 35.838 dinarjev. Osebnih dohodkov niso ravno spodbudni in delavcev ne vlečejo v večjo storilnost. Zato v M-Embi razmišljajo, kako bi jih najustrežneje popravili.

Ko smo si ogledovali tovarno, v kateri predelujejo kavovine, začimbe, čaje ter izdelujejo granulate (Benko) in prelive (Sladki greh), smo opazili, da so ob strojih skoraj same ženske. Kar 75 odstotkov vseh zaposlenih je žensk. Zato se tudi ne smemo čuditi, da je M-Emba v svoje samoupravne akte zapisala vsa določila v ženskem spolu. Na ta način so delavke tovarne le dobile majhno zadoščanje za trud, ki ga vlagajo v njen razvoj. Bili pa so ti akti kamen spotika, saj celo pravnikom ni šlo v račun, da plaše »delavke tovarne sprejemajo...«, namesto: »Delavci tovarne sprejemajo...« A v Embi so bili vztrajni,

červno je njihov splošni akt neka posebnost oziroma zanimivost.

Posebnosti pa imajo tudi v proizvodnji. V šali pravijo, da sodijo mednje vsekakor zelo nekakovostne surovine in repromateriali, iz katerih morajo potem »pričarati« kakovostne izdelke. To jim za zdaj še uspeva, kajti pri sedanjih cenah bi drugače težko večali ali vsaj ohranjali raven proizvodnje. Lani so naredili 1.071 ton granulato - Benka ter 228 ton prelivov, ki so bili novost na našem tržišču. Zelo je upadla proizvodnja kave, ki so jo leta 1983 predelali 1.237 ton, lani le še 541 ton; kako bo letos, še ne vedo. Vsekakor manj!

Zanimivo je, da njihovi izdelki ne ostajajo na policah. Ko so na delavskem svetu sprejemali cen svojega znanega kakava, so morali izbirati med cenami, ki bi jim ob manjši proizvodnji prinesla ustrezen dohodek, in nižjo cenami, ki bi jim prinesla enak dohodek ob večji proizvodnji. Odločili so se, da se podreje tržnim zakonitostim in kupcem raje ponudijo nižjo ceno, ob kateri sami ne bodo veliko zaslužili. Izkazalo se je, da je bila ta politika pravilna, kajti ohranili so proizvodnjo na isti ravni kot lani, kljub občutnemu padcu kupne moči potrošnikov.

V M-Embi se zavedajo, da bodo morali še bolj razširiti prodajo na jugoslovansko tržišče. Pri tem imajo največ težav zaradi trgovskih potnikov in skladišč. Zato so za področje Bosne začeli nastopati skupaj z Eto in Nanosom (oba v sestavi Mercatorja), kar bo precej znižalo stroške. Istočasno se bore tudi za povečanje izvoza. Prvi rezultati so tu. V sodelovanju s tozdom Contal (M-Mednarodna trgovina) so uspeli izvoziti 250 ton sadnega benka ter 200 ton benko kakava na Madžarsko, v skupni vrednosti okoli 90.000 dolarjev.

Vendar na Slovenčevi cesti ne mirujejo. V svojem razvojnem laboratoriju že pripravljajo nove proizvode granulatov ter ostrih prelivov, pri čemer sodelujejo z Mercator-Eto. Skratka, Embin 90-članski kolektiv ima še mnogo pogumnih zamisli, žal pa njihov uspeh ni vedno odvisen samo od njih samih. Tudi v preteklosti je bilo tako, saj so se čisto morali spopasti z nerazumevanjem, sedanji dosežki pa pričajo, da so bile njihove usmeritve pravilne.

A. D.

ZAKLONIŠČA ZA BEŽIGRADOM

Premalo jih poznamo

Bežigradska izvršna svet in občinski sekretariat za ljudsko obrambo sta lani v sklopu obrambno samozaščitnega usposabljanja delovnih ljudi in občanov posvetila posebno pozornost problematiki zaklonišč v občini. Izvršni svet je ugotovil, da so ljudje premalo seznanjeni z uporabo zaklonišč, z zbiranjem denarja za njihovo gradnjo ter z njihovim položajem v občini. Kraji novopadli ne sprašujejo, kje je »njihovo« zaklonišče, za katerega plačujejo. Splošno prepričanje, da so vsi podatki o zakloniščih strogo tajni, ne držijo, kot so nam povedali ne sekretariatu za ljudsko obrambo. Prav nasprotno, kraji bi morali vedeti za zaklonišča, lastniki bi jih morali bolje vzdrževati in nenazadnje bi jih morali v veliko večji meri uporabljati tudi v druge namene (skladišča, arhivi, klubi...)

Trenutno bi v bežigradskih zakloniščih lahko našla zaščito polovica krajanov in ljudi, ki delajo na območju občine. 70 odstotkov vseh zaposlenih se lahko zakloni v zakloniščih organizacij združenega dela, ostalo pa predstavljajo zaklonišča v stanovanjskih stavbah ter javna zakloniščna mesta. Po potrebi bi lahko uredili še dodatnih 5000 zakloniščnih mest.

ZBRANI DENAR JE NAMENSKO UPORABLJEN

Javna zaklonišča (za Bežigradom jih imamo devet) so v Ljubljani zgrajena v sklopu sprejetim dogovorom za vse mesto. Seveda imajo prednost najbolj ogroženi deli mesta, sredstva pa se po načelu vzajemnosti in solidarnosti zbirajo od vseh Ljubljančanov. 3 odstotke prispevamo od letno zbrane stanarine ali najemnine, 0,06 odstotkov je treba odšteti letno od nabavne vrednosti stavbe, 3 odstotke pa od skupne cene gradbenega dela investitorjev, ki so oproščeni gradnje zaklonišča (praviloma samo za adaptacije), pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja. Organizacije združenega dela gradijo za potrebe svojih delavcev in iz svojih sredstev zaklonišča pri vseh novih poslovnih in proizvodnih objektih. Hišna in družinska zaklonišča pa nastajajo prav tako z denarjem investitorjev pri vseh novih stanovanjskih zgradbah, tako v zasebnih hišah kot v blokih in stolpnih. Štiri desetine zasebnih graditeljev se je do sedaj odločilo za svojo zidavo. Mestna inspekcija služba pa je kasneje ugotovila, da večina tako zgrajenih zaklonišč v Ljubljani ni v skladu z gradbeno tehničnimi normativi, tako da so morali prispevek za zaklonišče plačati naknadno. Višina prispevka za zaklonišče se odmeri po ceni

zakloniščnega mesta v javnem zaklonišču za preteklo leto. Ta cena znaša letos okoli 9 starih milijonov dinarjev.

ZAKLONIŠČE LAHKO UPORABITE TUDI V DRUGE NAMENE

Ker je redno vzdrževanje zaklonišč zelo drago, je prav nesramno, da jih ljudje ne uporabljajo tudi v druge dopustne namene. Po zveznem in republiškem zakonu o splošni ljudski obrambi ter v smernicah predsedstva SR Slovenije se zaklonišča praviloma gradijo kot dvonamenski objekti. Vsakodnevna uporaba, ki je drugotnega značaja, seveda ne sme ovirati uporabnosti in pripravljenosti zaklonišča za zaščito in zaklanjanje. Tudi za Bežigradom mnoge šole uporabljajo zaklonišča za garderobe, vrtni za skladiščenje hrane, organizacije združenega dela pa za skladišča, garderobe in arhive. Dvonamenska uporaba pa še ni prav zaživela v stanovanjskih hišah, kjer bi lahko v zakloniščih uredili potrebne prostore za hišni svet, miadino, ali za shrambo opreme civilne zaščite. Edina pogoja za takšno dvonamensko uporabo zaklonišča pa sta, da se njegova funkcionalnost ne spremeni in da se lahko izprazni v dvanajstih urah. Na ta način lahko lažje rešujemo tudi probleme z vzdrževanjem zaklonišč. Električne in filterventilacijske naprave ter napeljave, protitudarni ventili, bivalna ter-druha oprema morajo biti pripravljene in usposobljeni vsak trenutek. Najslabše se godi zakloniščem, ki jih uporabniki iz različnih vzrokov niso prevzeli. Največ med njimi jih je v soseski BS-3. Sicer pa so zaklonišča za Bežigradom dobro vzdrževana, čeprav posebne enote za njihovo vzdrževanje še niso v celoti ustanovljene.

LASTNIK STAVBE NAJ SKRBI TUDI ZA ZAKLONIŠČE

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo je predpisal ustanavljanje enot civilne zaščite za uporabo in vzdrževanje zaklonišč. Enote mora ustanoviti uporabnik objekta, v javnih zakloniščih pa štab civilne zaščite v krajevnih skupnostih, kjer le-ta so. Če še ne veste, kje je v vaši okolici javno zaklonišče, se po podatke napotite v krajevno skupnost. Ustanavljanje in usposabljanje ekip za uporabo in vzdrževanje zaklonišč do zdaj še ni potekalo v skladu z dogovori in sklepi občinskega in mestnega štaba za civilno zaščito prav zaradi premajhnega kadrovanja v te enote. Trenutno usposablja občinski štab za civilno zaščito vse člane štabov za zaklanjanje v krajevnih skupnostih, ki bodo kasneje svoje sokrajane o omenjeni problematiki počevali najprej. Poleg tega bosta v prihodnje bežigradska izvršna svet in njegov upravni organ - sekretariat za ljudsko obrambo pospeševala dvonamensko gradnjo zaklonišč ter nadaljevala z nadzorom pri gradnji in vzdrževanju zaklonišč, predvsem tistih v zasebni lasti. Uveljaviti bodo skušali načelo, da je lastnik zgradbe tudi lastnik pripadajočega zaklonišča, zato ga je dolžan vzdrževati.

SKLEPI IZVRŠNEGA SVETA

Z namenom, da bi dosegli še učinkovitejšo zaščito prebivalstva v vojni razmerah, je v naslednjem obdobju potrebno:

- nadaljevati z izgradnjo zaklonišč kot neočljivim delom nalog in aktivnosti pri urejanju prostora in ob tem še pospešiti sodelovanje z vsemi subjekti zaradi dvonamenske gradnje zaklonišč;
- tudi v naslednjem obdobju nadaljevati z nadzorom izgradnje in vzdrževanja zaklonišč (zlasti zaklonišč zasebnih investitorjev);
- nadaljevati z gradnjo javnih zaklonišč v skladu s sprejetim programom do leta 2000, s tem, da se pri vsaki novi gradnji po možnosti pridobi investitor za dodatno ureditev prostora za mirnodobni namen. Prav tako naj se investitorji novih stanovanjskih, poslovnih, proizvodnih in drugih objektov prizadevajo graditi zaklonišča tako, da se lahko uporabljajo v druge namene.
- še veliko večjo pozornost posvetiti ustanavljanju in usposabljanju enot - ekip za uporabo in vzdrževanje zaklonišč, saj še tako sodobna zaklonišča ne služijo svojemu namenu, če z njim ne upravljajo za to usposobljeni delovni ljudje in občani.

V. P.